

Література:

1. Blazques N. Bioética fundamental / N. Blazques. — Madrid: Biblioteca de Autores Cristianos, 1996. — 646 p.
2. Cotta S. Il diritto nell'esistenza. Linee di ontofenomenologia giuridica / S. Cotta. — [2 ed.]. — Milano: Giuffrè, 1991. — 312 p.
3. D'Agostino F. Bioetica e diritto / F. D'Agostino // *Medicina e Morale*. — Roma: UCSC Facoltà di Medicina e Chirurgia A. Gemelli, 1993. — № 4. — P. 675–691.
4. D'Agostino F. L'approccio morale al diritto / F. D'Agostino // *Scritti in onore di Angelo Falzea*. — Milano: Giuffrè, 1991. — V. I. — P. 219–242.
5. Giovanni Paolo II. Lettera Enciclica Evangelium Vitae, 25 marzo 1995 / Giovanni Paolo II. — Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 1995. — 192 p.
6. Kelsen H. La dottrina pura del diritto / H. Kelsen, M. Losano. — Torino: Giulio Einaudi Editore, 1966. — 420 p.
7. Ross D. The right and the good / D. Ross. — Oxford: Oxford University Press, 2002. — 183 p.

Ступак Ф. Я.,
НМУ Імені О. О. Богомольця,
sblagodi@gmail.com

ДОБРОДІЙНІ ГРОМАДИ КИЄВА ЗА ВІРОСПОВІДНОЮ ОЗНАКОЮ

Різноманітну палітру громадського життя Києва другої половини ХІХ - початку ХХ ст. характеризує мережа різних національних і віросповідних громад і створених ними добродійних союзів. Вони підтримували й надавали медичну допомогу іноземним громадянам і підданам Російської імперії залежно від національності і віросповідання.

У Києві в зазначений час діяла розгалужена система єврейських благодійних інституцій. Деякі громади за статутом обмежували свою діяльність лише наданням медичної допомоги дорослим і дітям. До таких добродійних об'єднань належить: Київське відділення Товариства охорони здоров'я єврейського населення; Товариство подання допомоги бідним євреям, хворим на сухоти; Товариство безплатних літніх колоній для хворобливих дітей неіміщого єврейського населення (мало санаторій у Пущі-Водиці). Останню спілку можна віднести і до вищевказаної групи, й до іншої, яка зосереджувала свою діяльність на допомозі дітям. До цієї групи належить також Товариство опіки дітей бідного єврейського населення, Товариство "Київський сирітський будинок імені М.Б і С.І. Гальперіних" (богадільня і сирітський будинок).

Широку область застосування сил місцевих благодійників репрезентувала допомога бідним і хворим у всіляких видах. На благодійні внески у Києві виникла одна з найбільших в Україні єврейських лікарень. Перш за все кошти дала родина Бродських, яка не обмежилася основним

внеском, а протягом багатьох років удосконалювала й розширювала лікарню. Внесок у розвиток лікарні зробили також: М. Закс, М. Гальперін, Б.А. Куперник та інші.

Безплатна хірургічна лікарня Зайцева своїм іменем зобов'язана Іоні Маркусовичу Зайцеву, справу якого гідно продовжив його син Маркус Іонович Зайцев. Протягом 25 років лікарнею керував її перший головний лікар Григорій Борисович Биховський.

Надаючи у своїй діяльності належне місце громадському елементу, діючи завжди відкрито і під контролем громадської думки, поліпшуючи старі методи і форми благодійності і запроваджуючи нові, добродійні товариства залучали до себе активну частину місцевої інтелігенції та всі наявні платіжні сили. Інтелігентна частина спільноти не без підстав бачила у широкій програмі цих благодійних організацій можливість значнішого і глибшого впливу на економічне становище незаможних євреїв.

Вагоме місце посідала група спілок євангелічно-лютеранського (протестанського) спрямування: Євангелічне благодійне товариство, Товариство Євангелічно-лютеранської лікарні, Євангелічне жіноче товариство, Благодійне товариство євангелічної парафії.

Євангелічно-лютеранська громада існувала у Києві з 1767 р.. Серед благодіянь громади було розміщення бідних хворих відповідного віросповідання у лікарні, оплата навчання дітей, фінансова підтримка в оплаті квартир, одягу. У 1882 р. по вулиці Анненківській (Лютеранська, 22) відкрився будинок бідних, який підпорядковувався раді лютеранської церкви. У цей заклад, розрахований на 40 місць, приймали малолітніх сиріт, непрацездатних місцевих мешканців, ромадян усіх станів протестанського віросповідання, які належали до лютеранської парафії м. Києва. Тут вони перебували на безплатному повному утриманні, їм надавали приміщення, харчі та одяг. Заклад існував на кошти добровільних пожертвувань парафіян, своїх капіталів не мав. Двоповерховий кам'яний будинок вважався нерухомим майном громади.

Однією з чисельних громад, які діяли в Києві в другій половині XIX-початку XX ст., було Київське Слов'янське благодійне товариство, засноване у 1877 р. Як зазначалось в одному зі звітів, члени спілки в своїй діяльності прагнули завжди залежно від можливостей відгукнутися на кожен поклик про допомогу. Метою союзу було надання допомоги особам слов'янського походження грошима, речами, книгами, фінансова підтримка молоді для здобуття освіти, в тому числі й за кордоном, працевлаштування імігрантів, а також допомога церквам і школам. Іншими словами, діяльність цього формування мала два спрямування: матеріальна підтримка нужденних слов'ян і досягнення культурних цілей і задач. Капітал товариства базувався на членських внесках, карнавовому зборі, процентах з цінних паперів та вкладів, пожертвуваннях.

Свою мережу товариств мала в Києві польська громада: Польське товариство літніх дитячих колоній; Польське медичне товариство; Товариство допомоги студентам-полякам; Польський жіночий гурток. У 1906 р. в Києві нараховувалося близько 100 лікарів-поляків, а в 1916 р. тут було створено

Польське медичне товариство.

Досить чисельним було Київське Римсько-католицьке товариство, яке виникло у 1903 р. На 1 січня 1916 р. воно нараховувало 8 почесних членів, 335 дійсних членів і 3 членів-змагальників. Структура об'єднання включала бюро праці, притулок для літніх жінок, притулок для літніх чоловіків, притулок св. Ядвиги, будинок праці св. Вацлава з гуртожитком, чотири дитячі їдальні, а згодом притулки. Усі ці заклади вимагали значних видатків. Крім їх утримання, філантропічне об'єднання спрямовувало свою діяльність на лікування ослаблених дітей, на що в 1915 р. витратили 10 тис. руб., на забезпечення ліками та одягом нужденних одновірців, на медичну допомогу, щомісячну та одноразову грошову допомогу, навчання дітей ремеслам, оплату за навчання, підтримку постраждалим від війни.

У діяльності громади особливе значення надавалося питанням медичної допомоги, самовідданій праці лікарів, фармацевтів. Правління товариства висловило глибоку вдячність "лікарям, які самовіддано жертвували свою працю і час на лікування хворих, опікуваних Товариством", "аптекарям, які люб'язно відпускали для цих хворих ліки безкоштовно або за нижчою ціною".

Репрезентантом добродійної медицини даної групи філантропічних союзів слід назвати Товариство римсько-католицької лікарні імені С. Сирочинського.

Така широка мережа добродійних структур окресленого спрямування пояснюється, переважно, певними історичними передумовами, а також, на наш погляд, перебуванням у Києві іноземних консульств.

На початку ХХ століття у Києві знаходилися такі консульства: австро-угорське, бельгійське, болгарське, британське, німецьке, грецьке, датське, іспанське, італійське, норвезьке, персидське, португальське, французьке, шведське, швейцарське.

Діяльність добродійних громад за національною і віросповідною ознакою заповнила важливу нішу в благодійній та медико-соціальній діяльності у тогочасному Києві.

Мойсеєнко В. О., Шостка І. П., Тарченко Н. В.,
НМУ імені О.О. Богомольця,
Міжнародна академія екології та медицини,
moysyenko_vo@ukr.net

ІСТОРІЯ БЛАГОДІЙНИЦТВА ЗАСНОВНИЦІ СВЯТО- ПОКРОВСЬКОГО ЖІНОЧОГО МОНАСТІРЯ ВЕЛИКОЇ КНЯГИНИ ОЛЕКСАНДРИ ПЕТРІВНИ РОМАНОВОЇ

В історії благодійництва нашого міста особливу роль посідає діяльність Великої Княгині з роду Романових – Олександри Петрівни Романової, яка заснувала в Києві Свято-Покровський жіночий монастир [1-12]. Все своє життя ця жінка присвятила піклуванню про здоров'я наших земляків-українців. Саме в Покровському монастирі завдяки її піклуванню з'явилося